

NASZA TURYSTYKA

CZASOPISMO TURYSTYCZNE I NARCIARSKIE

ORGAN SEKCJI TURYSTYCZNEJ KRAJ. ZWIĄZKU ZDROJOWISK I UZDROWISK, KARPACIEGO TOW. NARCIARZY, AKADEMICKIEGO KLUBU TURYSTYCZNEGO WE LWOWIE, ORAZ SEKCJI KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEJ I NARCIARSKIEJ A. Z. S. W KRAKOWIE

REDAKTOR: DR MIECZYŚLAW ORŁOWICZ.

Z Kongresu ratownictwa we Wiedniu.

Całą doniosłość odbytego w Wiedniu od 9 — 13 września Kongresu ratownictwa przy udziale 2000 członków, można będzie ocenić dopiero z chwilą wyjścia z druku Pamiętnika kongresu, w którym podane będą szczegóły prac i dyskusji w poszczególnych sekcjach. Sekcji takich było 10. Prace sekcji VII poświęcone były ratownictwu w górach.

Jako delegowany na kongres wraz z dr. L. Loria przez Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie ratunkowe brał udział w tej sekcji p. Zaruski, według którego skutek zestawienia naszych urzędzeń i organizacji z cudzoziemskimi nie pozostanie bez wpływu na sprawę, której Towarzystwo ratunkowe w Zakopanem służy, dając możność poprawienia pewnych wadliwości lub też utrwalenia stron dobrych organizacji i czynności.

„Ogólnie rzecz biorąc, „jak to pisał p. Zaruski w Słowie Polskiem“, cudzoziemskie alpejskie organizacje ratunkowe przewyższają nas zasobnością, pod względem natomiast spoistości ustępują Tatrzańskiemu Pogotowiu. Organizacje tamtejsze akcję ratunkową opierają głównie na przewodnikach górskich, którzy regulaminowo obowiązani są nieść pomoc w nieszczęśliwych wypadkach w górach. Pozatem w wyprawach ratunkowych biorą udział przygodni ochotnicy, turyści. Przymus (zobowiązanie się słowem honoru) istnieje od dwóch lat w jednym tylko Gracu. Przybory ratunkowe, z których część mieliśmy sposobność oglądać są dobre. Apteczki polowe są zbyt wielkie i ciężkie i w niektórych tylko wypadkach dałyby się zastosować w Tatrach. Z innych przyborów worek do znoszenia rannych należy uznać za rzecz pożyteczną, a nawet — w pewnym terenie — niezbędną. Jeden lub dwa takie worki będą sprowadzone dla Pogotowia. Nadmienię, iż jeden pełny komplet naszych przyborów ratunkowych był wystawiony w VIII sekcji i oglądany był z niemałym zainteresowaniem.

„Poza pracami w sekcjach fachowych odbywało się w dniach kongresu zwiędzanie instytucji ratowniczych i samarytańskich. Między innymi podnieść należy doskonale wyćwiczenie wiedeńskiej straży pożarnej, która wyjeżdża do ognia w 16 sekund — słownie szesnaście sekund — od chwili alarmu. Alarm i ćwiczenia odbyły się w naszej obecności, przytaczam też datę powyższą jako świadek naoczny. Koni w straży pożarnej — jak w całym zresztą Wiedniu do ruchu osobowego — niemal zupełnie się nie używa; zastąpiły je samochody.

„Ćwiczenia w ratowaniu tonących, ćwiczenia Wiedeńskiego Pogotowia ratunkowego należy odnieść również do momentów nader interesujących. Zwłaszcza ostatnie, w czasie których wystąpiło 20 samochodów i konnych karettek ambulansów wypadły świetnie. W ciągu 15 minut opatrzone tam i znfesiono (w ulewym deszczu) do ambulansu polowego 40 osób (w założeniu ćwiczeń było, że na polu wyścigowym nastąpiła masowa katastrofa).

„Urządzenia zakładu dla umysłowo chorych w Steinhofie, mogącego pomieścić 3400 chorych, kuchnie, pralnie, kolejka elektryczna do rozwożenia obiadów itp., wszystko to może służyć wzorem jak samarytańskie instytucje powinny być budowane i rządzone.

„O gościnności Wiedeńczyków nie będę się rozwodził, podkreślę tu tylko doskonałą, do najdrobniejszych szczegółów pomyślaną organizację kongresu, która sprawiła, że bez zamętu i nieporozumień cała ta masa przyjezdnych została rozkwatowana, w obszernych salach Parlamentu wygodnie rozlokowana

do pracy w sekcjach, następnie oprowadzana, przewożona kolejkami i tramwajami, umieszczona w teatrze i w operze, przyjęta i na dworze cesarskim, i u ministra spraw wewnętrznych, i w ratuszu, i u prezydenta miasta.

„Uczestnicy rozjechali się pod najlepszym wrażeniem, uwzględniając ze sobą biblioteki druków, sprawozdań, broszur i reklam, odnoszących się do ratownictwa.

„Następny kongres ma się odbyć w Amsterdamie, a organizacją jego i wogóle sprawę ratownictwa w najszerszym słowa znaczeniu ujęła w swe ręce komisja niustająca, na plenarnym posiedzeniu kongresu wybrana.“

Kronika turystyczna.

Walne zgromadzenie Sekcji Narciarskiej A. K. T., odbyte we wtorek przy znacznym udziale członków, po przyjęciu do wiadomości sprawozdania ustępującego wydziału za rok ubiegły i udzieleniu temuż absolutotriumu, przystąpiło do wyboru nowego wydziału z następującym wynikiem: przewodniczący Wodzisław Świtalski, zastępca przew. J. Szenk, sekretarz M. Biesiadzka, zast. sekr. R. Hubel, skarbnik A. Mroczkowski; członkowie wydziału: M. Bińkowski, B. Rappaport, Z. Reichert, B. Uminowicz.

P. Szenk wyraził następnie nadzieję dalszego, coraz ponysłniejszego rozwoju Sekcji; podniósł, że głównym celem Sekcji powinno być narciarstwo turystyczne, podczas gdy sportowe (zawody) należałoby pozostawić na dalszym planie zadań Sekcji; wyraził wreszcie życzenie, ażeby Wydział Sekcji rozwinął starania w kierunku pozyskania własnego schroniska, tem bardziej, że członkowie Sekcji z gościnności schroniska K. T. N. z powodu przepełnienia tegoż niezawsze mogą korzystać, a nadto noclegi w schronisku tem są zbyt drogie.

P. Uminowicz odwołał się do zebrania, aby zaopatrywano się w narły zakopiańskie Zdyba, które w niczem nie ustępują nartom zagranicznym.

Wniosków nie stawiano żadnych. Przewodniczący więc, odczytawszy pismo kuratora Sekcji prof. dra Weigla, który usprawiedliwia niemożność przybycia na zebranie pilnymi zajęciami — zamyka zebranie.

Konkurs. Zarząd akademickiego Koła „Straży Polskiej“ ogłasza konkurs na najlepszą pracę z zakresu krajoznawstwa.

Urycz: Willa.

Praca powinna być pisaną na ten konkurs i ma być sprawozdaniem z wycieczki krajoznawczej. Praca niniejsza może obejmować szczegółowy opis jednej dzielnicy Polski ewentualnie jednej miejscowości pod względem: geograficznym, historycznym, narodowościowym, gospodarczym, oświatowym, ekonomicznym i t. p., albo też ogólniejszy opis całego kraju; może również zawierać uwagi i wskazówki, odnoszące się do krajoznawstwa. Za najlepsze prace wyznacza Zarząd Koła dwie nagrody w kwocie 40 i 20 Kor. Nagrodzone prace stają się własnością Koła i jako takie mogą być drukowane. W skład sądu konkursowego wejdą prócz prezydium akad. Koła S. P., profesor wszechnicy Jagiell. i reprezentant zarządu głównego S. P. Prace, zaopatrzone godłem wraz z kopertą zamkniętą z tem samym godłem z nazwiskiem i adresem autora, składają należy najdalej do końca października b. r. w sekretarjacie akad. Koła „Straży Polskiej“ (Kraków — Wszchnica Jagiell.); tamże udziela się bliższych informacji, dotyczących konkursu.

Wintersport. Separat-Abdruck aus dem Führer durch Galizien, A. Hartleben, Verlag in Wien und Leipzig. Pod tym tytułem wyszła nieduża, ale bardzo pożądana broszurka, zawierająca rzut oka na stan narciarstwa w Galicji, oraz opis najważniejszych terenów narciarskich, a więc Białej, Zakopanego, Sławska, Wrochty, dalej Krakowa, Lwowa i Przemyśla, napisana w języku niemieckim przez prezesa Karp. Tow. Narc. Dra R. Kordysa, a stanowiąca jeden z działów broszury „Führer durch Galizien“.

Budowa toru dla bobsleighów w Zakopanem postępuje z każdym dniem coraz szybciej. Roboty zaczęto od góry i wytyczono już trasę od rury na Kalatówkach przy drodze do klasztoru, aż do Adasiówki t. j. około 1600 m. Roboty ziemne również zaczęto i ukończono na znacznej przestrzeni. Tak więc już na tę zimę będziemy mieć ukończony tor na przestrzeni Kalatówki (droga do klasztoru) — Adasiówka, ewentualnie doprowadzi się tor na sam dół, aż do kamieniołomu, o ile oczywiście okaże się to możliwym ze względu na większy spadek terenu. Trasę tyczą inżynierowie Wydziału krajowego pp. Rams i Lachowicz, oraz drogomistrz Jost.

Budowany obecnie tor dla bobsleighów prowadzić będzie obok drogi jezdnej, zaś pomiędzy nim i drogą będzie zbudowany tor saneczkowy, który prawdopodobnie będzie mógł służyć w lecie jako chodnik dla pieszych. Oprócz tych dwóch torów zbudowany będzie na północnym stoku Antołówki prowizoryczny tor dla saneczek. Budową tego ostatniego toru zajmie się Koło Tatrzańskiego Twa Narciarzy w Zakopanem.

Będzie więc Zakopane miało na zimę aż dwa tory do użytku i ku zadowoleniu sportowców.

Klub szermierzy rozpoczął 1 października sezon jesienny. Nauki szermierki szkołą włoską na lekkie szable i floretty udziela doskonały teoretyk i fechtmistrz we Lwowie inż. Adolf Turek Zbydniowski, uczeń mistrza Barbasettiego. Prócz normalnego kursu szkoły włoskiej, prowadzonego już od kwietnia br. zaprowadzono naukę ruchów szermierskich szablą i floretem dla uczniów szkół średnich ze szczególnym uwzględnieniem równoczesnego rozwoju fizycznego prawej i lewej ręki, po cenach niższych. Dla starszych zaś szermierzy odbywać się będą wykłady o najważniejszych i najwykwintniejszych punktach teorii szermierki, połączone z ćwiczeniami, oparte na regułach wzorowej akademii szermierczej „Scuola magistrale di Roma“. Szermierki szkołą niemiecką na ciężkie szable udziela prezes Klubu inż. E. Kamienobrodzki. Piękna zbrojownia została podczas ferii wakacyjnych dokończona. Od 1 listopada nowy lokal Klubu znajdować się będzie przy ul. Pańskiej 16, a już w przyszłym miesiącu oddaną będzie do dyspozycji członków jasna, wielka sala szermierki, odpowiadająca wszelkim wymaganiom higieny i pokoje klubowe zaopatrzone w liczne dzieńniki.

Wydział Sekcji Narciarskiej A. K. T., chcąc członkom Sekcji ułatwić współuczestnictwo w zawodach zagranicznych w barwach Klubu, zgłosił przystąpienie Sekcji do Austr. Związku Narciarskiego (Oesterrreichisches Ski Verband).

Związek austrijackich krajowych Związków turystycznych ukonstytuował się na zwołanym w tym celu posiedzeniu na d. 22 z. m. do Wiednia.

Z pośród ogólnej liczby 20 krajowych Związków, reprezentowanych było 15, z tych 10 przyjęło bez zastrzeżeń uchwałę zebrania, 5 zaś uczyniło to zawieszając od postanowień swych rządów. Tymczasowe załatwianie spraw nowopowstałego Związku austriackiego powierzono radzie kraj. Związku turystycznego w Tyrolu z siedzibą w Innsbrucku, który w pierwszym rzędzie

przedłożył władzom do zatwierdzenia uchwalony na zebraniu statut.

Nowy ten Związek austriackich krajowych Związków turystycznych utworzony został w miejsce zniesionej Konferencji centralnej, a tymczasowo jego przedstawicielstwo w osobach p. s.łów Doberniga, Dra Koflera, Pachera i Dra Stözlza przedstawiło się już ministrowi robót publicznych, Drowi Trnce, celem nawiązania bezpośrednich, stałych stosunków we wszystkich postanowieniach i zarządzeniach, odnoszących się do turystyki w Austrii, przyczem nowy Związek ma czuwać nad bardziej, niż dotąd równomiernym uwzględnieniem potrzeb poszczególnych krajów państwa, od gór Olbrzymich aż do zatoki w Cattaro z jednej, zaś od jeziora Bodeńskiego aż do Prutu z drugiej strony.

„Short guide throug Zakopane and surrondings“. Pod tym tytułem wydał kraj. Związek turystyczny w Krakowie krótki przewodnik po Zakopanem i okolicy w języku angielskim. Zawiera on wszystkie wiadomości i wskazówki o Zakopanem, potrzebne dla angielskiej i amerykańskiej publiczności turystycznej, przez co niezawodnie zachęci niejednego z obcych do odwiedzenia tego pięknego uzdrowiska z jego sportami zimowymi.

Karpackie Towarzystwo Narciarzy podaje do wiadomości, że nowy rok administracyjny rozpoczyna się dnia 1 listopada, a zarazem przypomina swym członkom, że powinni odnowić wkładkę roczną i zaopatrzyć się w nowe legitymacje na przyszły sezon zimowy. Legitymacje mają być zaopatrzone fotografią formatu wizytowego; wysokość wkładki — uiszczanej jednorazowo z góry na przeciąg całego sezonu, wynosi 5 kor.

Sekretarjat Karp. Tow. Narciarzy mieści się obecnie w lokalu Kraj. Związku Zdrojowisk i Uzdrowisk przy ul. 3 Maja 10, I piętro. Stałe godziny urzędowe każdej środy od godz. 7—8 wieczór, tamże udziela się wszelkich informacji, przyjmuje się wpisy członków i wydaje legitymacje.

Karpackie Towarzystwo Narciarzy robi już teraz usilne starania, aby znajomość nart uprzystępnic dla szerokiego ogółu, a dla kół sportowo-turystycznych dać szereg specjalnych urządzeń przedsięwzięć.

K. T. N. urządza w najbliższym sezonie zimowym szereg kursów jazdy na nartach i w tym celu zdołało już pozyskać dwóch mistrzów krajów alpejskich, jakoteż najlepsze siły naszych sportsmenów.

K. T. N. chcąc zapoznać najszerzy ogół społeczeństwa z naszym ruchem narciarskim i pięknoscia gór w zimie — wydaje bogato ilustrowaną broszurę p. t. „Zima i narty“. Artykuły naszych najlepszych piór, jakoteż zbiór przepięknych fotografii nadadzą wydawnictwu — ubranemu nadto w gustowną szatę zewnętrzną — wysoką wartość artystyczną.

K. T. N. opracowuje już teraz szczegółowy program przedsięwzięć sportowych i zawodów w jeździe na nartach; w tych ostatnich ma przyrzeczonego współdziałania wybitnych narciarzy zagranicznych. Dla krzewienia mało znanej u nas gałęzi narciarstwa, t. j. skoku, buduje w Sławsku specjalną skocznice.

K. T. N. gruntownie odnawia i rozszerza swe schronisko w Sławsku, które już ubiegłego sezonu okazało się za szczupłe na pomieszczenie licznych rzesz narciarzy.

Karp. Tow. Narciarzy zawiadamia swych członków, że z d. 1 listopada Biuro miastowe sprzedaży biletów kolejowych St. Sokołowskiego, ul. Jagiellońska 3, wydaje powrotne bilety narciarskie z 33% opustem do stacji kolejowych, położonych na szlakach: Lwów—Stryj—Ławoczne, Lwów—Stanisławów—Körösmező, Lwów—Sambor—Sianki. Bilety te nabywać można jedynie za okazaniem legitymacji z fotografią na rok 1913/14 (Sekretarjat K. T. N. odnawia legitymacje i przyjmuje wkładki każdej środy od godz. 7—8 wiecz. ul. 3 Maja 10, I p.).

Wydział K. T. N. stworzył specjalną komisję sportową, której zadaniem będzie zając się w najbliższym sezonie całą sportową działalnością Towarzystwa — ułożyć programy kursów i zawodów, ustalić odpowiednie terminy, a w końcu przeprowadzić technicznie powyższe przedsięwzięcia. W łonie Komisji sportowej utworzyło się stałe kolegium sędziów, mające funkcjonować podczas zawodów w myśl przepisów austriackiego Związku narciarskiego. Wybitni sportsmeni-narciarze z przewodniczącym p. Zdz. Rittersschildem są pewną rękojmią, że kolegium za pobiegnie spostrzeganym nieraz dawniej brakom i niedomaganiom dorywczo zwoływanych „jury“.

Treść Nr. 20 i 21: Z Kongresu ratownictwa we Wiedniu. — Kronika turystyczna — 1 ilustracja.

